

Latvijas Nedzirdīgo savienības
Rīcības plāna 2009.- 2013.gadam
sadaļa
„Sociālā rehabilitācija”

Darba grupa:

Vadītājs: Edgars Vorslovs

Loceklī: Inese Immure

Brigita Aldersone

Eksperte: mg.soc.zinātnēs

un sabiedrības vadībā Ārija Baltiņa

Sociālā rehabilitācija

Darba grupas mērķis:

ANO „Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām” kontekstā izstrādāt LNS Rīcības plāna sadaļu „Sociālā rehabilitācija”, lai **pilnveidotu atbalsta sistēmu dzirdes invalīdiem un personām ar dzirdes traucējumiem**, mazinot viņu sociālās atstumtības risku un **uzlabojot viņu sociālās funkcionēšanas spējas**.

Sociālā rehabilitācija

Darba grupa:

- **Apzināja pašreizējo situāciju**, t. sk.:
  - 1) Tiesību aktus;
  - 2) Klientu grupas specifiku;
  - 3) *Sociālās funkcionēšanas barjeras*;
  - 4) Sniegto pakalpojumu pieejamību;
  - 5) Speciālistu profesionālo darbību;
- **Iepazinās ar starptautisko pieredzi** (Lietuva);
- **Izstrādāja Rīcības plānu 2009.-2013.gadam**, ietverot:
  - 1) Likumdošanas bloku;
  - 2) Institucionālo bloku;
  - 3) Cilvēkresursu un izglītības bloku;
  - 4) Finansiālo bloku

Sociālā rehabilitācija

Šobrīd:

- LR sociālo rehabilitāciju ietekmē 5 likumdošanas un normatīvie akti;
- uz 2009.gada 1.jūliju sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanā LNS bija **iesaistīti 32 speciālisti**:
  - a) **5 sociālie darbinieki**, no kuriem 3 ir atbilstoša augstākā izglītība un 2 sociālo darbu studējošie;
  - b) **8 sociālie rehabilitētāji**, no kuriem tikai 1 ir atbilstoša 1.līmeņa profesionālā augstākā izglītība;
  - c) **12 zīmju valodas tulkis**, no kuriem 6 ir 1.līmeņa profesionālā augstākā izglītība ar kvalifikāciju „Surdotulks”;
  - d) **3 zīmju valodas speciālisti**, no kuriem 1 ir augstākā pedagoģiskā izglītība;
  - e) **3 psihologi** ar atbilstošu augstāko izglītību psiholoģijā;
  - f) **1 saskarsmes un radošās pašizteiksmes speciālists** ar atbilstošu augstāko izglītību kultūras jomā

Sociālā rehabilitācija

Klientu grupas raksturojums (pēc LNS statistikas datiem uz 01.01.2009.):

Vecuma struktūra:

- vecumā no 18 – 30 gadiem – 15,6 % ;
- no 31 – līdz pensijas vecumam – 51,9 % ;
- pensionāri – 32,5 %.

Izqlītības līmenis:

- augstākā/nepabeigta augstākā – 2.7 % ;
- vidējā/vidējā speciālā – 29.4 % ;
- pamata – 47,4 % ;
- nepabeigta pamata – 20,5 %.

Nodarbinātība:

- 29.8 % vecumā no 18 gadiem līdz pensijas vecumam uz 01.01.2009. nestrādāja.

Sociālā rehabilitācija

Personām ar dzirdes traucējumiem visbiežāk jāsaskaras ar šādām **sociālās funkcionēšanas barjerām**:

- apgrūtināta komunikācija ar dzirdīgiem cilvēkiem un valsts institūciju pārstāvjiem;
- vājas latviešu valodas rakstīšanas prasmes, mazs vārdu krājums;
- nav pieejama pilnīga informācija par sociāliem un citiem aktuāliem jautājumiem;
- grūti kontaktēties ar svešiem cilvēkiem;
- sociālā atstumtība un izolētība no sabiedrības sociālās un ekonomiskās dzīves norisēm;
- ierobežotas brīvā laika pavadīšanas iespējas.;
- apgrūtināta integrācija darba tirgū, neprasme atrast darbu;
- motivācijas un pašapziņas trūkums reintegrācijai darba tirgū un sabiedrībā
- zems zināšanu līmenis sociālajos un nodarbinātības jautājumos, trūkst priekšstata par informācijas iegūšanu šajos jautājumos;
- vājas sociālās un darba prasmes.

<h2 style="text-align: center;">Sociālā rehabilitācija</h2> <h3 style="text-align: center;">Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei</h3>				
Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
1.	Veicināt ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām noteikto normu ievērošanu un ieviešanu Latvijā.	2009 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> • valsts iniciatīvu likumdošanā uzraudzība; • ieviestas un ievērotas ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām 2., 9., 21. 22., 24., 26. un 30. pantā noteiktās normas; • Invaliditātes likumā ieviestas normas sociālās funkcionēšanas barjeru pārvarēšanai; • piedalīšanās valsts institūciju izveidotajās darba grupās; • nedzirdīgo informētība par ANO Konvencijas būtību; • priekšlikumu iesniegšana un to atbalsts attiecīgajās valsts institūcijās. 	LNS LM

<h2 style="text-align: center;">Sociālā rehabilitācija</h2> <h3 style="text-align: center;">Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei</h3>				
Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
2.	Nodrošināt kvalitatīvu un profesionālu Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto un LNS deleģēto funkciju veikšanu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu un surdotehnikas jomā.	2009 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> • ievērotas likumdošanā noteiktās prasības sociālās rehabilitācijas funkciju veikšanai; • panākts pietiekams finansējums no valsts budžeta deleģēto funkciju veikšanai; • sadarbībā ar valsts institūcijām pilnveidoti sociālo rehabilitāciju reglamentējošie tiesību akti. 	LNS un tās struktūrvi enības LM

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
3.	Uzlabot sadarbību ar pašvaldībām, lai nodrošinātu sociālās palīdzības un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību ikvienai personai ar dzirdes traucējumiem Latvijā.	2009 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> •uzlabota un attīstīta sadarbība ar pašvaldībām; •informēti pašvaldību sociālā darba speciālisti; • nodrošināta informācija par sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem par valsts budžeta līdzekļiem dzirdes invalīdiem; • nodrošināta sociālo pakalpojumu pieejamība ikvienam dzirdes invalīdam. 	LNS un tās struktūrvienības LM Novadu pašvaldības

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
4.	Paaugstināt LNS strādājošo sociālo darba speciālistu kvalifikāciju, lai nodrošinātu, ka pakalpojumus sniedz speciālisti ar atbilstošu likumdošanā noteiktu izglītību un kvalifikāciju.	2010 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> • izstrādāta mācību programma un sagatavoti sociālie – darba asistenti; •pakalpojumus sniedz speciālisti ar likumdošanā noteiktu izglītības līmeni un kvalifikāciju 	SIVA LNS un tās struktūrvienības

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
5.	Paplašināt sociālo pakalpojumu klāstu, saturu un apjomu, piesaistot tam papildus finansējumu.	2009 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> • ieviesti jauni sociālās rehabilitācijas pakalpojumi; • paplašināts esošo pakalpojumu saturs un apjoms 	LNS un tās struktūrvienības LM

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
6.	Paplašināt alternatīvo aprūpes formu pieejamību un sniegt informāciju personām ar dzirdes traucējumiem par citu organizāciju sniegtajiem alternatīvās aprūpes pakalpojumiem.	2010 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> • uzlabota informācijas aprīte ar dažādām institūcijām; • nodrošināta informācija par citu organizāciju sniegtajiem alternatīvās aprūpes pakalpojumiem; • nedzirdīgie informēti par alternatīvās aprūpes pakalpojumu klāstu. 	LNS un tās struktūrvienības NVO Novadu pašvaldības

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
7.	Nodrošināt, lai informācija par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem nokļūtu pie ikvienas personas ar dzirdes traucējumiem.	2010 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> •sagatavoti un izdoti informatīvie materiāli; •informācijas nodrošinājumā iesaistīti dažādi kanāli; •personas ar dzirdes traucējumiem informētas par pieejamajiem pakalpojumiem. 	<p>LNS un tās struktūrvienības</p> <p>Novadu pašvaldības</p> <p>Ģimenes ārsti</p>

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
8.	Nodrošināt personu ar dzirdes traucējumiem izglītošanu par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem un to izmantošanas kārtību.	2010 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> •izstrādāti un izdoti informatīvi materiāli par sniegto pakalpojumu saturu; •klienti informēti par pakalpojumu saturu; •klienti apmācīti pieejamo pakalpojumu izmantošanā. 	<p>LNS un tās struktūrvienības</p>

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
9.	Iesaistīt pašus klientus savu problēmu risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus.	2009 -2013	<ul style="list-style-type: none"> •katram klientam sastādīts individuālais sociālas rehabilitācijas plāns; •noslēgti līgumi ar klientiem par pakalpojumu nodrošināšanu, paredzot līdzdarbības pienākumus; •attīstīti paša klienta resursi. 	LNS un tās struktūrvienības

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
10.	Pievērst lielāku uzmanību brīvprātīgo iesaistei sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā personām ar dzirdes traucējumiem.	2010 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> •iesaistīti brīvprātīgie sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā; •apmācīti brīvprātīgie darbam personām ar dzirdes traucējumiem. 	LNS

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Nr.p.k.	Darbības pamatvirziens	Izpildes laiks	Sasnieguma indikatori	Iesaistītās institūcijas
11.	Nodrošināt sociālā darba speciālistiem konsultatīvo atbalstu (supervīziju).	2009 - 2013	*nodrošinātas regulāras grupu supervīzijas sesijas.	LNS Supervīzoru apvienība

Sociālā rehabilitācija

Rīcības plāns darbības pamatvirzienu izpildei

Visu minēto darbības pamatvirzienu realizācija nav iespējama bez finanšu resursiem. Sociālās rehabilitācijas darbības pamatvirzienu izpildei izmantojami šādi pieejamie finanšu resursi:

- valsts budžeta finansējums Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu likumā deleģēto funkciju veikšanai;
- projekta „Klusuma pasaule” realizācijai paredzētais finansējums;
- sociālās rehabilitācijas procesā iesaistīto LNS struktūrvienību ieņēmumi no saimnieciskās darbības;
- LNS ieņēmumi no saimnieciskās darbības;
- klientu līdzfinansējums (iemaksas) un maksas pakalpojumi;
- ziedojumi.

Sociālā rehabilitācija

Paldies par uzmanību!

